

Bemærkninger til forslag til landstingslov om frie grundskoler og undervisning i hjemmet m.v.**Almindelige bemærkninger***Baggrund for forslagens fremsættelse:*

Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (KIIP) fik i efteråret 1999 en hen-vendelse fra en forældrekreds i Nuuk, der ønsker at oprette en privat grundskole. Landstingsmedlem Otto Steenholdt fremsatte under Landstingets efterårssamling 1999 et beslutningsfor-slag om, at Landsstyret pålægges at fremsætte forslag på Landstingets forårssamling 2000, således at der skabes hjemmel til at oprette privatskoler i Grønland. Landsstyret oplyste i sit svar, at såfremt det måtte vise sig, at der ikke er tilstrækkelig hjemmel, agter Landsstyret i overensstemmelse med det fremsatte forslag herom at fremsætte forslag til landstingslov om privatskoler og frie grundskoler på Landstingets forårssamling i 2000.

KIIP har indhentet udtalelser fra Statsministeriet og efterfølgende tillige fra Lovkontoret i Landsstyrets Sekretariat om dels borgernes ret til at oprette og drive frie grundskoler dels om hjemmestyrets myndighed til at regulere frie grundskoler. På baggrund heraf kan det i relation til det første konkluderes, at der ikke kræves særlig tilladelse til at oprette frie grundskoler, idet det er en grundlovssikret ret, at forældre til børn i den undervisningspligtige alder kan vælge at lade dem undervise privat, f.eks. på en fri grundskole, jf. § 76 i Grundloven. Denne bestemmelse er desuden gentaget i § 2, stk. 3 i lov nr. 579 af 29. november 1978 om folkeskolen i Grønland (bemyndigelsesloven) samt i § 25 i landstingsforordning nr. 8 af 22. maj 2002 om folkeskolen (folkeskoleforordningen). For så vidt angår Hjemmestyrets lovgivende og administrative kompetence kan det konkluderes, at Hjemmestyret ikke har overtaget privatskoleområdet sammen med folkeskoleområdet i 1980. I Danmark gælder love bekendtgørelse nr. 529 af 6. juni 2001 om friskoler og private grundskoler m.v. senest ændret ved lov nr. 413 af 6. juni 2002. Denne lov gælder ikke for Grønland.

Hjemmestyret kan bestemme, at den lovgivende og administrative myndighed vedr. undervisning, herunder også området vedrørende frie grundskoler, skal overtages, jf. § 4, stk. 1 og 2 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre (hjemmestyreløven) sammenholdt med pkt. 11 i bilaget til loven. Efter at have overtaget området vil Hjemmestyret kunne regulere frie grundskoler ved landstingslov, jf. § 4, stk. 4 i hjemmestyreløven. Overtagelsen af området vil de facto ske ved vedtagelsen af landstingsloven.

Landsstyret fremsendte til Landstingets efterårssamling 2001 et forslag til landstingslov om frie grundskoler og undervisning i hjemmet m.v. Forslaget blev 1. behandlet på efterårssamlingen, 2001 og 2. - og 3. behandlingen blev udsat til behandling på forårssamlingen 2002. På foranledning af ønske herom fra Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg blev 2. og 3. behandlingen efterfølgende udsat til efterårssamlingen 2002. Landsstyret meddelte herefter Landstingets Formandskab, at landsstyret trak forslaget tilbage med henblik på fremsættelse af nyt forslag til behandling på efterårssamlingen 2002.

Det nu fremsatte forslag bygger på det tidligere fremsatte forslag, hvor der var foretaget indholdsmæssige ændringer i forslagens § 16 om driftstilskuddets størrelse, i § 18, stk. 2 om tilskud og lån til anlæg af skolens bygninger og i § 19, stk. 1, sidste pkt. om fortabelse af tilskud. Der henvises herom til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Herudover er der præciseret i § 16, stk. 2, at Landsstyret refunderer udgifter til vidtgående specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand som en elev måtte henvises til som følge af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter samme regler som refusion til kommunerne for eleverne i folkeskolen.

Forslagets formål:

Forslaget har til formål at få skabt lovgivningsmæssige rammer for fri grundskolevirksomhed og undervisning i hjemmet som alternativ til den offentlige folkeskole, herunder også at få fastsat rammer for, i hvilket omfang og hvordan det offentlige skal støtte grundskolevirksomhed uden for folkeskolen.

Forslagets indhold:

Forslaget er struktureret med udgangspunkt i opbygningen af tilsvarende dansk lovgivning (lovbekendtgørelse nr. 529 af 6. juni 2001 om friskoler og private grundskoler m.v. senest ændret ved lov nr. 413 af 6. juni 2002). Forslaget er i sit indhold koordineret med Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen. Forslaget er struktureret således:

Kapitel 1: Undervisning m.v.

Kapitel 2: Frie grundskoler, ledelsen og underviserne.

Kapitel 3: Tilsyn.

Kapitel 4: Tilskudsbetingelser og anvendelse af tilskud.

Kapitel 5: Tilskudsformer og -beregning.

Kapitel 6: Tilskudsansøgning, -udbetaling, regnskab og revision.

Kapitel 7: Frie grundskoler der ikke modtager driftstilskud.

Kapitel 8: Undervisning i hjemmet m.v.

Kapitel 9: Forældrenes rettigheder og pligter.

Kapitel 10: Ikrafttræden.

I Kapitel 1 fastsættes der nogle minimumsrammer for undervisningen i frie grundskoler. Indholdet er med de ændringer, der følger af særlige grønlandske forhold, svarende til indholdet i kapitel 1 i den danske lov om frie grundskoler. De særlige grønlandske forhold er afledt af de rammer, der er fastsat i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, trindelingen, evalueringsbestemmelserne, bestemmelserne om undervisningssprog, særlige bestemmelser om specialundervisning, supplerende undervisning og modersmålsundervisning, bestemmelserne om pædagogisk-psykologisk rådgivning og om skoleårets længde.

I kapitel 2 fastsættes der bestemmelser om skolernes styrelse, deres ledelse og løn- og ansættelsesvilkår for såvel ledere som undervisere. Også disse bestemmelser er fastsat med udgangspunkt i de tilsvarende bestemmelser i den danske lov. Der er i forhold til disse regler ikke fundet behov for en detaljeret regulering af hvem, der kan være medlemmer af skolens bestyrelse. Almindelige regler om inhabilitet vil derfor være afgørende herfor. Der er i forhold til de danske regler heller ikke fundet behov for en præcisering af, at lederen skal beherske undervisningssproget i skrift og tale.

Kapitel 3 bygger på tilsvarende regler i den danske lov. Der er ved lovændring i juni 2002 (lov nr. 413 af 6/6-2002) i den danske lov foretaget skærpelse af tilsynet, som der ikke findes behov for i Grønland. Bestemmelserne er derfor affattet med udgangspunkt i de regler, der var gældende inden lovændringen i Danmark.

Kapitel 3 er indholdsmæssigt stort set svarende til det tilsvarende kapitel i den danske lov. Eneste ændring er, at bestemmelsen i § 11, hvorefter en fri grundskole med kostafdeling kan anmode kommunalbestyrelsen om at føre tilsyn med kostafdelingen, dvs. den del af skolens virksomhed som ikke er undervisningsvirksomhed. I den danske lov kan tilsynet efter anmodning varetages af undervisningsministeren.

Kapitel 4 og 5 er væsentligt ændrede i forhold til de tilsvarende danske regler om tilskud, hvilket først og fremmest er begrundet i ønsket om at lave en betydeligt enklere tilskudsmodel end den danske.

I kapitel 4 fastsættes betingelserne for modtagelse af tilskud og rammerne for tilskuddets anvendelse. I modsætning til de danske regler, hvorefter staten yder et generelt driftstilskud, er der i forslaget lagt op til, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor skolen har sin virksomhed, der yder driftstilskud. Dette er begrundet i, at kommunerne modtager bloktilskud fra Hjemmestyret bl.a. til skolevirksomhed. Hermed følger bloktilskuddet den enkelte elev.

Som i Danmark lægges der desuden op til, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til nedbringelse af egenbetalingen, herunder også for betaling på kostafdeling til befordringsudgifter og tilskud og lån til anlæg af skolebygninger og til lignende investeringsudgifter.

Der er i derimod i nærværende forslag ikke lagt op til, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til særlig støtteundervisning af fremmedsprogede elever.

Der er om tilskudsanvendelsen i modsætning til de danske regler ikke fundet behov for fast-sættelse af regler for, hvorledes frie grundskolers likvide midler skal anbringes, bortset fra, at der overordnet er fastsat en bestemmelse om, at skolens midler skal forvaltes, så de bliver til størst mulig gavn for skolen, og der er herudover givet Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om anbringelse af likvide midler, der ikke er nødvendige for skolens drift.

I kapitel 5 fastsættes der bestemmelser om tilskudsformerne og deres beregning. Som det fremgår heraf, er der kun en tilskudsform, nemlig et årligt driftstilskud pr. elev. Der er hermed foretaget en markant forenkling i forhold til de danske regler, hvor der ud over et generelt driftstilskud også ydes et særligt bygningstilskud, særlige tilskud til skoler med kostafdelinger, særlige tilskud til tyske mindretalsskoler, særlige tilskud til skolefritidsordninger, særlige tilskud til dækning af ekstraudgifter til lærertimer, hjælpemidler og befordring af elever med svære handicap og endelig særlige tilskud til nedbringelse af skolepenge, til nedbringelse af betaling for ophold på en kostafdeling og til befodringsudgifter.

Når disse tilskudsformer ikke er medtaget i forslaget, er det begrundet i, at driftstilskuddet til frie grundskoler svarer til Grønlands Hjemmestyres bloktilskud til kommunerne pr. byelev i folkeskolen. Desuden er der tilstræbt en tilskudsmodel, som er overskuelig og enkel at administrere.

Hjemmestyrets bloktilskud til kommunerne på skoleområdet udgør i 2002 319 mio. kroner, hvoraf 116 mio. var til fordeling på bygdeskoleelever og 203 mio. kroner til fordeling på by-skoleelever. I fordelingen af bloktilskuddet vægter bygdeskoleeleverne dobbelt. Der var i alt 2.631 bygdeskoleelever i alderen 6-17 år og 9138 byskoleelever i alderen 6-17 år. Det samlede bloktilskud svarer til et bloktilskud pr. bygdeskoleelev på 44.090 kroner og pr. byskoleelev på 22.215 kroner. Det tilskud, kommunerne skal yde til en fri grundskole, udgør således 22.215 kroner pr. elev. Efter forslagets § 16 yder kommunalbestyrelsen den frie grundskole, hvor eleven er indskrevet, et årligt driftstilskud pr. elev i alderen 6-17 år. Tilskuddet pr. elev udgør Grønlands Hjemmestyres bloktilskud til én byskoleelev i de grønlandske kommuners folkeskole. Dette er ændret fra det tidligere forslag, hvor tilskuddet udgjorde et vægtet gennemsnit af byskole- og bygdeskoleelevtilskuddet. Der henvises til bemærkningerne til §16.

I kapitel 6 fastsættes bestemmelser om tilskudsansøgning, -udbetaling, regnskab og revision. Bestemmelserne om regnskab og revision svarer til de danske tilsvarende regler bortset fra, at det ikke er fundet nødvendigt at fastsætte bestemmelser om særlige revisorkrav i relation til inhabilitet. Det er heller ikke fundet nødvendigt at fastsætte en pligt for bestyrelsen til at afgive en tro og love erklæring i relation til deres egen habilitet. Bestemmelserne om tilskud-dets udbetaling er væsentligt forskellige fra de danske, hvilket hænger sammen med de meget forskellige tilskudsmodeller, jf. bemærkningerne herom ovenfor. Det er fundet hensigtsmæssigt, at fastsætte tidsfrister for henholdsvis ansøgning om driftstilskud, for á conto

driftstil-skud, for kommunalbestyrelsens afgørelser vedr. de indkomne ansøgninger og for tilskudenes udbetaling.

I kapitel 7 er der fastsat bestemmelser om frie grundskoler, der ikke modtager driftstilskud efter landstingslovens regler herfor. Det følger heraf, at sådanne skoler også er bundet af landstingslovens regler om rammerne for undervisningen, om skolernes ledelse, herunder om anmeldelsespligt overfor kommunalbestyrelsen, om tilsyn, om forældrenes rettigheder og pligter og om kommunalbestyrelsernes mulighed for at udstede påbud og indhente statistiske oplysninger. Sådanne frie grundskoler er derimod ikke bundet af reglerne om skolernes styrelse, om lærernes løn- og ansættelsesvilkår og i sagens natur heller ikke reglerne om tilskud bortset fra, at kommunerne også kan yde sådanne frie grundskoler tilskud til nedbringelse af egenbetalingen og befordringsudgifter samt tilskud eller lån til anlæg af skolens bygninger og lignende investeringsudgifter. Disse regler svarer stort set til de danske tilsvarende regler.

I kapitel 8 er der fastsat bestemmelser om undervisning i hjemmet m.v. Disse bestemmelser svarer med få ændringer afstedkommet af de særlige grønlandske forhold til de danske regler.

I kapitel 9 er der fastsat bestemmelse om forældrenes rettigheder og pligter, hvilket svarer til reglerne i § 29 i Landstingsforordning nr. 8 af 22. maj 2002 om folkeskolen.

Endelig er der i kapitel 10 fastsat ikrafttrædelsesbestemmelse. Det fremgår heraf, at landstingsloven foreslås sat i kraft den 1. juni 2003.

Høring:

Forordningsforslaget har i perioden 8. juli 2002 til 5. august 2002 været til høring hos KANUKOKA, IMAK, KIK, Undervisningsministeriet, Statsministeriet, Nuuk Internationale Friskole (NIF), Økonomidirektoratet (Økonomisk Planlægning og Forhandlingsafdelingen), Administrationsdirektoratet, Direktoratet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked og Lovkontoret i Landsstyrets Sekretariat. Der har tillige hos samme parter været en høring af det forslag, der blev forelagt landstinget på efterårssamlingen 2001 og som danner udgangspunkt for dette forslag. Høringsperioden var her 3.-14. september 2001.

Der har i efteråret 2001 været afholdt møder med henholdsvis Statsministeriet og Undervisningsministeriet samt møder med KANUKOKA, NIF og Økonomidirektoratet.

Under høringsrunden i efteråret 2001 indkom følgende bemærkninger, som ikke er indarbejdet i nærværende forslag.

KANUKOKA bemærker til § 18, stk. 1 (nu § 16, stk. 1), at der skal være en overgangsordning, hvor kommunen kun er pligtig til at yde tilskud til elever på

årgange, hvor kommunen ved formering af klasser har mulighed for at udnytte den elevnedgang i den kommunale folkeskole, der opstår som følge af en fri grundskoles etablering. Det anføres videre herom:

"Ved den gældende folkeskoleforordning formeres klasser for for- og grundskolen ved elevernes skolestart i 1. klasse. Disse klasser fortsætter så vidt muligt uændret til og med 9. klasse. Der sker så en ny klasseformering ved starten af 10. klasse, hvor eleverne deles i almen og udvidet linie. Når den nye folkeskoleforordning træder i kraft, vil der kun ske en klasseformering ved elevernes skolestart, hvorefter disse klasser fortsætter uændret i hele skoleforløbet til og med 10. klasse. Hvis den nye folkeskoleforordning og landstingslov om frie grundskoler træder i kraft den 1. august 2002, vil der i overgangsperioden generelt kunne ydes kommunalt tilskud på følgende årgange, såfremt den konkrete frie grundskole tilbyder undervisning på samtlige årgange:

Skoleåret 2002/03: 1. årgang + 10. årgang
Skolerået 2003/04: 1.-2. årgang + 10.-11. årgang
Skoleåret 2004/05: 1.-3. årgang + 10.-11. årgang
Skolerået 2005/06: 1.-4. årgang + 10.-11. årgang
Skoleåret 2006/07: 1.-5. årgang + 11. årgang
Skolerået 2007/08: 1.-6. årgang
Skoleåret 2008/09: 1.-7. årgang
Skoleåret 2009/10: 1.-8. årgang
Skoleåret 2010/11: 1.-9. årgang

Derefter: alle årgange

Såfremt frie grundskoler etableres senere, vil overgangsordningen rykkes forholdsmæssigt. Ved anmeldelse af en fri grundskole skal der indgås aftale mellem Landsstyret og kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den frie grundskole er beliggende, om konkret overgangsperiode under hensyntagen til antallet af årgange, som skolen tilbyder undervisning.

I overgangsperioden må Hjemmestyret afholde den meromkostning, som fremkommer som følge af denne lovgivning. Hjemmestyret må i overgangsperioden yde den frie grundskole det i § 18, stk. 1, (nu § 16, stk. 1) nævnte tilskud for de årgange, som kommunen ikke yder tilskud."

Landsstyret har ikke efterkommet KANUKOKA's ønske om en overgangsordning, idet Landsstyret ikke har fundet grundlag herfor. Der er således ikke noget i den gældende landstingsforordning om folkeskolen, der hindrer kommunerne i at foretage omformering af klasserne i løbet af skoleforløbet som følge af ændringer i elevgrundlaget. KANUKOKA's øvrige bemærkninger i høringssvaret giver ikke anledning til særlig kommentering.

Nuuk Internationale Friskole (NIF) anfører i sit høringssvar, at man er af den opfattelse, at lovforslaget lider af nogle grundlæggende mangler og

uhensigtsmæssigheder, som vil medføre, at loven ikke i realiteten kan danne grundlag for etablering af friskoler, idet ingen friskole i Grønland kan drives under de økonomiske betingelser, der lægges op til.

De væsentligste problemstillinger, der fremhæves, er finansieringen af skolebygninger og per-sonaleboliger. Med hensyn til personaleboliger henvises til bemærkningerne under de admini-strative og økonomiske konsekvenser.

I § 18, stk. 2 i nærværende forslag er det fastsat, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud og lån til anlæg af skolens bygninger samt til lignende investeringsudgifter. NIF er af den opfattelse, at frie grundskoler skal have retskrav på lån til opførelse af både personaleboliger og selve skolebygningerne både fra Landsstyret og kommunalbestyrelsen. NIF ønsker, at der indsættes en bestemmelse, der sikrer frie grundskoler en rettighed til lån enten efter "10/40/50-ordningen" i henhold til landstingsforordning nr. 4 af 13. oktober 1998 om boligfinansiering eller en ordning, der giver frie grundskoler rettighed til 60% lån af opførelsessummen med rente og afdragsfrie lån i 15 år, hvorefter det forfalder til betaling.

Hvis der indsættes en bestemmelse, der giver frie grundskoler en rettighed til lån, vil lovforslaget kunne medføre merudgifter for landskassen. I forhold til det tidligere fremsatte lovfor-slag, er der ikke i dette forslag åbnet mulighed for lån og tilskud fra Hjemmestyret til anlæg af skolebygninger samt til lignende investeringsudgifter. Dette er begrundet i, at landsstyret ikke ønsker at bibringe de frie grundskoler urealistiske forventninger om lån og tilskud fra Hjem-mestyret, idet Hjemmestyrets forpligtelse vil være at sikre, at der er tilstrækkelige, tidssvaren-de skolebygninger til brug for folkeskolen.

Ved Landstingsforordning nr. 1 af 21. maj 2002 om ændring af landstingsforordning om boligfinansiering er der sket en udvidelse af anvendelsesområdet for denne landstingsforordning, der medfører, at de frie grundskoler, der driver skolevirksomhed på privat basis, kan ansøge om lån efter landstingsforordningens regler. Der vil dog alene kunne ansøges om lån til opførelse af personaleboliger og altså ikke til undervisningslokaler m.v.

Bemærkninger indkommet i høringsperioden 8. juli - 5. august 2002:

Der er indkommet høringssvar fra følgende høringsparter: Grønlands Arbejdsgiverforening, KANUKOKA, IMAK, Statsministeriet, Undervisningsministeriet, Direktoratet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked, Økonomidirektoratet, Administrationsdirektoratet

Bemærkningerne i høringssvarene og den lovtekniske gennemgang har alene givet anledning til mindre præciseringer i forslaget (i § 6, stk. 5 og § 8) og til nogle få præciseringer i bemærkningerne til forslaget. Der skal her redegøres for de væsentligste bemærkninger i høringssvarene.

KANUKOKA henviser til tidligere fremsendte høringssvar. KANUKOKA gør endvidere gæl-dende, at Landsstyret med det foreliggende forslag forringer

mulighederne for etablering af frie grundskoler i en sådan grad, at man formentlig ikke kan forvente etablering af sådanne.

Landsstyret deler ikke denne opfattelse. Det er korrekt, at tilskudet i det nu foreliggende for-slag er blevet mindre, men som der er redegjort for i bemærkningerne til disse bestemmelser, er der en reel saglig begrundelse herfor.

KANUKOKA har tillige anført, at Landsstyret med den foreslåede ændring af lovforslagets

§ 18 fritager sig selv for eventuel medfinansiering af skolebygninger. Dette opfattes af Landsforeningen som udtryk for, at Landsstyret ønsker at vælte presset for lån og tilskud over på kommunerne, som med den nuværende byrde- og opgavefordeling ikke har midler til at gå ind og finansiere skolebyggeri.

Landsstyret finder principielt ikke, at det offentlige skal finansiere frie grundskolers skolebyg-geri.

NIF anfører, at den støtte, man ikke opnår fra det offentlige, primært skal finansieres af foræl-drene. En nedsættelse af det offentlige tilskud med kr. 4000 medfører, at forældrenes egenbeta-ling tilsvarende stiger med kr. 4000.

NIF er af den opfattelse, at det burde være de merudgifter, der følger af, at forældrene vælger en anden pædagogik og undervisningsform, som de burde betale for - i det konkrete tilfælde kr. 7000 pr. elev pr. år - og ikke som lovforslaget skitserer kr. 21000.

Landsstyret er enig i, at tilskuddet i det nu foreliggende forslag er blevet mindre, men som der er redegjort for i bemærkningerne til disse bestemmelser, er der en reel saglig begrundelse her-for.

NIF anfører endvidere, at man i det foreliggende forslag ikke får stillet skolebygninger gratis til rådighed som folkeskolen. NIF foreslår, at f. eks. 10 - 40 - 50 - ordningen bringes i anvendelse i forhold til skolebygninger til frie grundskoler.

Landsstyret finder principielt ikke, at det offentlige skal finansiere frie grundskolers skolebyggeri.

NIF anfører, at man ikke ønsker at starte en skole, hvor forældrene skal betale kr. 4400 om måneden pr. elev. Det er NIF's opfattelse, at lovforslaget ikke giver reel mulighed for at opstar-te privatskoler eller frie grundskoler.

Landsstyret deler ikke denne opfattelse.

IMAK har anført, at man forudsætter, at der som minimum stilles samme krav til undervisning i frie grundskoler som til folkeskolen. IMAK er derfor af den opfattelse, at der skal gælde sam-me uddannelseskra-v for lederne og underviserne som gælder i folkeskolen, d.v.s. et krav om, at disse har gennemgået en

læreruddannelse på et lærerseminarium. Landsstyret deler ikke denne opfattelse. Det er korrekt, at undervisning i en fri grundskole skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. forslaget § 1. Det er imidlertid landsstyrets vurdering, at det er resultatet, der er afgørende og ikke redskaberne, - i dette tilfælde lederne og underviserne. Såfremt betingelsen i § 1 er opfyldt, er det således uden betydning, om lederen eller underviserne har bestemte uddannelsesmæssige kvalifikationer.

IMAK anbefaler, at § 8 i forslaget udgår, idet det anføres, at en lovbestemmelse med det nævnte indhold fastsætter lovbestemte begrænsninger i den frie forhandlingsret. Landsstyret skal hertil bemærke, at der ikke principielt er noget til hinder for fastsættelse af begrænsninger i forhandlingsretten. Her er det begrundet i ønsket om at sikre, at der ikke i frie grundskoler tilbydes undervisere og ledere bedre løn- og ansættelsesvilkår end dem, som det offentlige kan tilbyde i folkeskolen. Dette vil i modsat fald kunne bevirke, at det kan blive endnu vanskeligere at rekruttere og fastholde personale i den grønlandske folkeskole. Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen i den nuværende affattelse er formuleret i samråd herom mellem KIIP, Administrationsdirektoratet og NIF.

IMAK anfører endelig, at det findes betænkeligt, at frie grundskoler med stor egenbetaling, som vil være konsekvens af forslaget, vil blive forbeholdt børn af økonomisk bedrestillede familier i endnu højere grad end det første forslag og dermed bidrage til sociale skel blandt børnefamilier efter valg af folkeskolen eller de frie grundskoler. Det skal hertil bemærkes, at Landsstyrets udgangspunkt for udarbejdelse af forslaget har været udgiftsneutralitet for Hjemmestyret og kommunerne, hvorfor det ikke har været muligt med de høje etableringsomkostninger i Grønland at gøre egenbetalingsandelen lavere. Der er med forslaget imidlertid åbnet op for, at kommunerne kan yde yderligere tilskud til nedbringelse af egenbetalingen.

Grønlands Arbejdsgiverforening har i sit høringssvar anført, at der i det senest fremsendte forslag er sket væsentlige forringelser for drift af frie grundskoler, blandt andet ved at driftstilskuddet er reduceret, ligesom muligheden for lån og tilskud til skolebygninger fra Hjemmestyret er fjernet. Landsstyret deler ikke denne opfattelse. Det er korrekt, at tilskuddet i det nu foreliggende forslag er blevet mindre, men som der er redegjort for i bemærkningerne til disse bestemmelser, er der en reel saglig begrundelse herfor. Med hensyn til lån og tilskud til skolebygninger, var der i det tidligere forslag korrekt en mulighed for, at Hjemmestyret kunne yde sådanne, men det var netop kun en mulighed, som under de nuværende økonomiske rammer vanskeligt ville kunne udmøntes i praksis.

Grønlands Arbejdsgiverforening gør endvidere opmærksom på, at der for så vidt angår beskrivelsen af de økonomiske konsekvenser synes at være uoverensstemmelse mellem de generelle bemærkninger til forslaget og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i forslaget. Dette er ikke korrekt. Der er med forslaget søgt udgiftsneutralitet forstået i forhold til kommunernes forpligtelser på skoleområdet. Kommunernes bloktilskud følger således eleven ved dennes overgang til en fri grundskole. Som anført i bemærkningerne vil dette for den enkelte kommune kunne medføre en besparelse for kommunen, idet de faktiske udgifter for

kommunen pr. elev ligger over bloktilskuddet, men kommunerne er ikke forpligtet til at afholde disse merudgifter. Den enkelte kommune kan eventuelt vælge at anvende denne besparelse som tilskud til ned-bringelse af egenandelen for en elevs skolegang i en fri grundskole.

Grønlands Arbejdsgiverforening anfører desuden, at der ud fra et lighedsprincip også bør ske fi-nansiering af den vidtgående specialundervisning og skolebygninger efter de samme regler som for folkeskolen. For så vidt angår finansiering af skolebygninger er dette kommenteret ovenfor. Der skal dertil tilføjes, at Landsstyret principielt ikke finder, at det offentlige skal finansiere frie grundskolers skolebyggeri. For så vidt angår den vidtgående specialundervisning får de frie grundskoler på samme vis som kommunerne refunderet udgifter til vidtgående specialundervisning.

Grønlands Arbejdsgiverforening har afslutningsvis bemærket, at foreningen finder det tvivlsomt, at der med det fremsatte forslag etableres et reelt alternativ til folkeskolen, idet egenbeta-lingen bliver alt for stor. Egenbetalingens størrelse afhænger dels af etablerings- og driftsom-kostningerne og dels af, i hvilket omfang de frie grundskoler får tilskud til sin virksomhed. Hvorvidt der skabes mulighed for etablering af frie grundskoler beror derfor også på, i hvilket omfang kommunerne bidrager med tilskud til skolens virksomhed.

Lovkontorets lovtekniske bemærkninger er indarbejdet i forslaget.

Administrative og økonomiske konsekvenser:

For Hjemmestyret får forslaget ingen økonomiske konsekvenser, bortset fra merudgifter for-bundet med regeludarbejdelse og administration i øvrigt af et ansvarsområde, der ikke p.t. er afsat ressourcer til.

For kommunerne afhænger forslagets økonomiske og administrative konsekvenser af, om der bliver oprettet frie grundskoler i den enkelte kommune og hvor mange elever (henholdsvis byg-deskoleelever og byskoleelever), der går på den enkelte skole. Umiddelbart vil forslaget være udgiftsneutralt for kommunerne, da de blot skal betale en elevpris svarende til det, de modtager via bloktilskuddet fra hjemmestyret. Idet kommunernes elevpris er væsentlig større end bloktil-skuddet, vil der kunne være nogle besparelser for de kommuner, hvor der etableres en fri grundskole.

For eventuelle kommende frie grundskoler medfører forslaget, at skolerne vil få tilskud svarende til Grønlands Hjemmestyres udgifter til kommunerne pr. byelev i aldergruppen mellem 6-17 år. Beregninger foretaget af Nuuk International Friskole viser, at den årlige driftsudgift pr. elev ud fra de i forslaget liggende forudsætninger vil være på 66.400 kroner. I beregningsgrundlaget indgår foruden udgifter til skolens drift også afdrag og renter på lån til finansiering af skolebyg-geri og personaleboliger for skolens ansatte. Ud fra disse forudsætninger vil egenbetalingen bli-ve ca. 44.000 kr pr. elev pr. år.

Økonomidirektoratet har anført, at man frem for at opføre personaleboliger kan tildele de frie grundskoler et antal bolignumre i INI. Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Boligadministrationen, har oplyst, at private virksomheder m.m. ikke kan søge om tildeling af bolignumre i INI.

Til gengæld kan private virksomheder m.m. med hjemmel i Landstingsforordning nr. 1 at 21. maj 2002 søge finansiering af opførelsesudgifterne efter den såkaldte 10 - 40 - 50 ordning.

Det skal bemærkes, at forslaget vil få økonomiske konsekvenser for kommunerne, hvis der bevilges tilskud eller lån i henhold til § 18, stk. 2.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel 1 Undervisning m.v.

Til § 1

Bestemmelsen fastlægger de overordnede rammer for den undervisning, som de frie grundskoler kan gennemføre. Bestemmelsen giver frie grundskoler ret til at tilbyde undervisning inden for 1.-10. klassetrin og pligt til, at undervisningen som minimum står mål med den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Bestemmelsen må forstås således, at frie grundskoler skal tilbyde undervisning inden for hvert fagområde, som folkeskolens fagkreds naturligt kan deles i. Der er intet krav om, at undervisningen skal omfatte alle folkeskolens fag.

Til § 2

Undervisningen på 10. klasse kan forberede til folkeskolens afsluttende evaluering. Stk. 1 sammenholdt med stk. 3 medfører, at lederen af skolen først skal have tilladelse fra Landsstyret til at afholde folkeskolens afsluttende evaluering efter de samme regler, som gælder for folkeskolen.

I folkeskolens afsluttende evaluering indgår en løbende evaluering gennem ældstetrinet - hvilket svarer til 8.-10. klassering - samt en evaluering af elevens standpunkt i alle elevens fag. I folkeskolens terminologi er det fagene inden for fagområderne sprog, kultur og samfund og matematik og natur.

Bestemmelsen i stk. 2 er en undtagelse til stk. 1. Formålet med bestemmelsen er at give elever, der efter 9 års skolegang er fagligt og personligt parate til at overgå til en ungdomsuddannelse, mulighed for at gå op til de til enhver tid gældende afsluttende evalueringer og prøver i folke-skolen.

Landsstyret kan bemyndige lederen af en fri grundskole til at afholde de til enhver tid gældende prøver og evalueringer, der gælder for folkeskolen. Det betyder, at frie grundskoler får mulighed for at anvende de prøver/evalueringsmetoder, der anvendes i folkeskolen. Det forudsætter, at lederen følger de til enhver tid gældende regler, der gælder for folkeskolen, herunder reglerne om censur m.v.

Til § 3, stk. 1

Bestemmelserne svarer til § 8, stk. 1 i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen. Det grønlandske sprogs status som hovedsproget er således det samme som i folkeskolen. Af hensyn til elevernes behov for sprogkundskaber i det videre uddannelsesforløb, er det fundet hensigtsmæssigt allerede i folkeskolen at inddrage flere sprog som undervisningssprog.

Indplaceringen af både grønlandsk og dansk som undervisningssprog ifølge stk. 1 sikrer, at der for begge sproggrupper tages udgangspunkt i elevernes modersmål. Samtidig vil anvendelsen af begge sprog i undervisningen give dem bedre mulighed for at tilegne sig fremmedsproget.

Bestemmelsen indebærer en forpligtelse til i passende omfang at gøre brug af begge sprog i undervisningen over for alle elever uanset deres sproglige baggrund med henblik på elevernes til-egnelse af sprogene. Det er således ikke hensigten, at undervisningen skal gennemføres fuldt tosproget, men at sprogbrugen i undervisningen tilpasses den enkelte elevs og elevgruppens sproglige forudsætninger og behov.

Bestemmelsen udelukker ikke, at undervisning i fremmedsprog foregår på dette sprog. Der kan også undervises i andre sprog end grønlandsk og dansk i andre fag, når dette sker i sammen- hæng med undervisningen i sprogfaget.

Til § 3, stk. 2

Ifølge stk. 2 kan også engelsk anvendes som undervisningssprog. Hensigten hermed er ligeledes at give eleverne mulighed for at tilegne sig sproget ved at anvende det i praksis også uden for den egentlige engelskundervisning. Her gælder det også, at anvendelsen af engelsksproget materiale er at betragte som inddragelse af sproget som undervisningssprog.

Til § 3, stk. 3

Bestemmelsen giver Landsstyret mulighed for i særlige tilfælde at godkende, at undervisnings-sproget er et andet end grønlandsk og dansk. Dispensationsadgangen tager navnlig sigte på skoler, der henvender sig til børn af forældre, som bor i Grønland, men kun skal bo i landet i korte-re tid. Der skal altid undervises i fagene grønlandsk og dansk på henholdsvis grønlandsk og dansk. Hvis en skole hovedsagelig henvender sig til børn, hvis forældre ikke bor eller har boet i Grønland, er det naturligt, at undervisningssproget er grønlandsk og dansk, da dette må være en følge af at forældrene ønsker børnene undervist i Grønland efter loven.

Til § 4, stk. 1

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte regler for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning samt for undervisning af elever, der på grund af sygdom, sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 14-15 i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen.

Stk. 1, nr. 1, omhandler såvel den almindelige - som den vidtgående specialundervisning. Svarende til bestemmelsen herom i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen er der ikke i lovgivningen foretaget nogen skelnen mellem den almindelige og den vidtgående specialundervisning.

Stk. 1, nr. 2, omhandler undervisning af elever, som har behov for midlertidig støtte uden, at der er tale om egentlig specialundervisning. Det er herved forudsat, at elever kun henvises til specialundervisning, når der er tale om afhjælpning af mere varige problemer. Støtteundervisning til enkeltsprogede elever er også omfattet af denne bestemmelse. Det forudsættes, at frie grundskoler sikrer, at de enkeltsprogede elever, der opholder sig permanent i Grønland, lærer såvel grønlandsk som dansk svarende til kravene i folkeskolen.

Forpligtelsen til almindelig støtteundervisning rækker ud over forpligtelsen i henhold til nr. 1 om specialundervisning.

Stk. 1, nr. 3, omhandler undervisning af elever, der gennem længere tid ikke kan undervises i skolen på grund af sygdom, sundhed eller velfærd.

I det omfang en fri grundskole ikke selv kan tilbyde specialundervisning eller modersmålsundervisning, kan skolen indgå aftale med kommunalbestyrelsen eller en anden fri grundskole om, at eleven gennemfører specialundervisningen eller modersmålsundervisningen i folkeskolen eller i den anden fri grundskole.

Til § 4, stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 om, at Landsstyret skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning, svarer til § 33, stk. 1, nr. 1 i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen. Rådgivningen til eleverne skal svare til den rådgivning, som folkeskolens elever får.

Til § 5

Bestemmelsen fastsætter, at skoleåret begynder den 1. august. Det er ikke ensbetydende med, at frie grundskoler skal påbegynde undervisningen den 1. august. Det er en præcisering, at skole-året løber fra den 1. august til den 31. juli. Skoleåret skal mindst omfatte 200 skoledage svarende til mindstekravet i folkeskolen. En fri grundskole kan inden for denne ramme selv beslutte, hvor mange skoledage, den ønsker, og om der skal være 5-dages uge eller 6-dages uge.

Til kapitel 2

Frie grundskoler, ledelsen og underviserne

Til § 6, stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen i stk. 1, at det er en tilskudsbetingung, at skolerne er selvejende institutioner, hvis vedtægtsbestemmelser om styrelse og økonomiske forhold godkendes af Landsstyret.

§ 6 gælder ikke for frie grundskoler, der ikke modtager driftstilskud.

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte regler om vedtægternes indhold. Reglerne om indhold i vedtægterne vil blive minimumskrav. Vedtægterne vil bl.a. skulle indeholde bestemmelser om, at et vist antal medlemmer af bestyrelsen skal vælges af og blandt forældrene. Endvidere vil det fremgå af vedtægterne, at skolen skal give forældre ved skolen indsigt i skolens budget og regnskab. Landsstyret kan med hjemmel i bestemmelsen udarbejde en standardvedtægt, som også kan indeholde bestemmelser om fremgangsmåden ved valg af tilsynsførende, jf. forslaget § 10, stk. 2.

Til § 6, stk. 2

I overensstemmelse med de almindelige regler for selvejende institutioner, skal institutionen være uafhængig, og midlerne skal anvendes til den selvejende

institutions formål, i denne sam-menhæng til skole og undervisningsvirksomhed. Bestemmelsen forudsætter, at tilskuddene efter denne lov skal anvendes til skole- og undervisningsvirksomhed. Når denne forudsætning er opfyldt, kan skolerne disponere frit ved anvendelsen af tilskuddene. Frie grundskoler må alene styres af interessen for at drive den pågældende skole til gavn for skolens egne elever, og må ikke indgå i styret fællesskab eller på anden måde være styret af uvedkommende eller udefra kommende interesser. Formålet er ikke at hindre normalt gensidigt, primært pædagogisk begrundet samarbejde med andre frie grundskoler eller folkeskolen.

Bestemmelsen fastlægger grænserne for såvel bestyrelsens som lederens anvendelse af skolens midler. Lederen vil være ansvarlig over for bestyrelsen for, at midlerne bliver anvendt til skole- og undervisningsvirksomhed, og bestyrelsen er ansvarlig over for forældrekræden.

Til § 6, stk. 3

Det fremgår af stk. 3, at det er den frie grundskoles bestyrelse, som har den overordnede ledelse af skolen, og som er ansvarlig for skolens drift over for den kommune, hvor den frie grundskole har sin virksomhed. Det indebærer bl.a., at det er bestyrelsen, som er ansvarlig for, at betingelser og vilkår for ydelse af tilskud overholdes, og dermed for konsekvenserne hvis det ikke sker.

Til § 6, stk. 4

Som selvejende institutioner er frie grundskoler ikke omfattet af sagsbehandlingsloven. Det er anset hensigtsmæssigt, at disse institutioner omfattes af bestemmelserne om tavshedspligt og inhabilitet.

Til § 6, stk. 5

Det er anset for bedst stemmende med princippet om selveje, at frie grundskoler med kostafdeling er enejer af bygningerne. På grund af kostafdelingen er der ofte tale om specielle lejemål, der let kan give en udlejer en monopolagtig fordel til skade for den frie grundskole. Skolen skal være den direkte ejer af bygningerne. De kan ikke ejes af eller gennem et aktieselskab eller på tilsvarende måde, idet hver fri grundskole skal være en selvejende institution. Skolen skal være enejer, dvs. bygninger må ikke ejes i ideelt sameje eller lignende. Lejemålet vedrørende en lille del af skolens bygninger eller arealer, f.eks. til idrætsformål, er acceptabel, hvilket er baggrunden for anvendelsen af ordet hovedparten heraf. Det vil sige, at en fri grundskole med kostafdeling som udgangspunkt skal eje alle bygningerne, men undtagelsesvis kan leje en lille del af skolens bygninger.

Til § 6, stk. 6

Stk. 6 fastslår, at en fri grundskole skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Der er behov for en klar hjemmel til at nægte at godkende oprettelse af filialer, som oprettes i strid med anmeldelsesfristen. Bestemmelsen indebærer, at der ikke kan oprettes filialer i de tilfælde, hvor der i realiteten er tale om oprettelse af en "parallelskole". Det er derimod ikke hensigten at hindre en naturlig udvidelse og gradvis udflytning af en skole, ligesom det også kan være hensigtsmæssigt at lade f.eks. de mindre skolebørn eller svært handicappede børn undervise i en annektsbygning eller lignende.

Til § 7, stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at der ved en fri grundskole skal ansættes en leder. Normalt vil det være den selvejende institutions bestyrelse, der ansætter lederen for institutionen, ud fra den bemyndigelse den har fået fra forældrekrædsen. Lederen har den daglige pædagogiske ledelse, og er ansvarlig for skolens virksomhed over for den frie grundskoles bestyrelse.

Til § 7, stk. 2

Bestemmelsen præciserer, at lederen skal sikre, at eleverne opfylder undervisningspligten. Undervisningspligten indtræder fra skoleårets begyndelse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år og ophører efter at barnet har modtaget regelmæssig undervisning i 9 år, jf. § 26, stk. 1 i landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen. Årsagen til, at denne opgave er tillagt lederen og ikke tilsynet, er, at tilsynet vanskeligt vil kunne følge den enkelte elev i dag-ligdagen. Tilsynet, jf. § 10, stk. 2, skal ikke varetage tilsynet med den enkelte elev, men derimod tilsyn med, om undervisningen, der gennemføres, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen har en generel forpligtelse til at varetage tilsynet med, om eleverne i kommunen opfylder undervisningspligten. Det er derfor i bestemmelsen præciseret, at lederen, hvis en elev ikke opfylder undervisningspligten, skal indberette dette til kommunalbestyrelsen.

Det er endvidere i bestemmelsen defineret, at "kommunalbestyrelsen" er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor skolen er beliggende.

Til § 7, stk. 3

Af hensyn til kommunalbestyrelsens tilsyn med de undervisningspligtige elever i kommunen, skal skolen snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen, hvis en elev udmeldes fra skolen. Der er kun krav om underretning, når det drejer sig om undervisningspligtige elever.

Til § 8

Der lægges op til, at den frie grundskole selv skal indgå aftale om løn- og ansættelsesvilkår for dens ledere og undervisere. Dog er det en betingelse for tilskud fra det offentlige, at løn- og ansættelsesvilkårene ligger på niveau med tilsvarende stillinger i det offentlige. Landsstyret og kommunalbestyrelsen skal orienteres om løn- og ansættelsesvilkår for ledere og undervisere ved de frie grundskoler. Hvis løn- og ansættelsesvilkårene ikke ligger på niveau med tilsvarende stillinger i det offentlige, kan skolen ikke opnå tilskud, idet frie grundskoler skal opfylde betingelserne i landstingsloven, jf. § 13.

Bestemmelsen tager hensyn til, at frie grundskoler i løn- og ansættelsesvilkårene gives mulighed for at tilrettelægge undervisningen - og dermed det undervisendes personales arbejde - på en anden måde end den fra folkeskolen kendte.

Ved vurderingen af "tilsvarende stilling" skal det konkrete stillingsindhold for ledere og undervisere lægges til grund. Specielt lederen af en fri grundskole vil vanskeligt kunne sammenlignes med en leder af en folkeskole, idet en leder af en fri grundskole blandt andet økonomisk og pædagogisk vil stå til ansvar over for sin bestyrelse og forældrekræden.

Bestemmelsen gælder ikke for frie grundskoler, der ikke modtager driftstilskud, jf. § 23.

Til § 9, stk. 1

Det fremgår af stk. 1, at oprettelsen af en fri grundskole skal anmeldes over for kommunalbestyrelsen og over for Landsstyret. En anmeldelse af en fri grundskole giver kommunalbestyrelsen mulighed for en bedre planlægning af folkeskolevirksomheden i kommunen. Baggrunden for anmeldelsen til Landsstyret er ønsket om et samlet overblik over de frie grundskoler i landet. Bestemmelsen gælder også for frie grundskoler, der ikke modtager tilskud.

Til § 9, stk. 2

Det fastslås, at oprettelse af skoler skal ske ved et skoleårs begyndelse. Bestemmelsen er indsat både af hensyn til tilskudsbestemmelserne og hensynet til

elever, der overgår fra en anden fri grundskole eller folkeskole til den nyetablerede skole.

Til § 9, stk. 3

Stk. 3 indeholder en bemyndigelse for Landsstyret til at fastsætte regler om bl.a. anmeldelses-frister og øvrige procedurer for skoler, som søger tilskud. Bestemmelsen gælder ikke for frie grundskoler, der ikke modtager tilskud.

For at sikre, at det drejer sig om seriøse anmeldelser, er der givet mulighed for, at der kan op-kræves et anmeldelsesdepositum.

*Til kapitel 3
Tilsyn*

Til § 10, stk. 1

Som det fremgår af stk. 1, er det forældrekrederen, der har ansvaret og tilsynet med skolens almindelige virksomhed og med, at skolen giver en undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Forældrekrederen træffer selv beslutning om, på hvilken måde tilsynet skal udøves.

Forældrekrederens tilsyn omfatter tilsyn med hele skolens virksomhed, herunder det økonomi-ske tilsyn, som bestyrelsen varetager på forældrekrederens vegne, det pædagogiske tilsyn og tilsynet med, om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Sidstnævnte tilsyn skal ud over forældrekrederen varetages af et eksternt tilsyn, jf. § 10, stk. 2 eller af kommunalbestyrelsen, jf. § 10, stk. 2-3.

Til § 10, stk. 2

I følge stk. 2 kan der vælges en eller flere personer uden for forældrekrederen til at føre tilsyn med, at eleverne får en undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folke-skolen. Den eller de tilsynsførende vælges af forældrekrederen for højst 4 år. Det foreslås, at hele forældrekrederen deltager i valget af tilsynsførende, men der er ikke fastsat regler om quorum. Forældrekrederen kan anmode kommunalbestyrelsen om at varetage tilsynet. Stk. 2, 2. pkt. fastslår, at den eksterne person, der skal føre tilsynet, ikke må være inhabil eller have en væsentlig interesse i skolen eller være ansat på skolen. Skolen skal orientere kommunalbestyrelsen om, hvem der er valgt til at føre tilsyn.

Det er fundet bedst stemmende med idegrundlaget bag frie grundskoler, at forældrene får mulighed for selv at vælge et tilsyn. For at sikre, at eleverne får en undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, foreslås det, at der skal vælges et uvildigt tilsyn. Der stilles ingen krav til forudsætninger for den tilsynsførende. Det må dog forudsættes, at den tilsynsførende har den indsigt i skoleforhold, der gør, at vedkommende kan vurdere, om elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen. Det må endvidere forudsættes, at den tilsynsførende forstår undervisningssprogene grønlandsk, dansk og engelsk på et niveau, som gør det muligt at foretage en kvalificeret vurdering af undervisningen i disse fag.

Den tilsynsførende har ansvaret for at tilrettelægge og gennemføre tilsynet, men tilsynsplanen må gerne blive til efter dialog med den frie grundskole om f.eks. form, omfang og intensitet. Alle tilsynsaktiviteter bør fremgå af planen, også hvorledes den tilsynsførende skal afgive den erklæring til forældrekredsen og skolens bestyrelse, som kræves, jf. § 10, stk. 4.

Det eksterne tilsyn skal ikke foretage en individuel vurdering af hver enkelt elev men alene en generel vurdering af den gennemførte undervisning.

Den frie grundskole kan have en anden vurdering end folkeskolen af, hvornår bestemte fagområder skal vægtes i skoleforløbet. Til støtte for vurderingen af, om undervisningen står mål med folkeskolens, kan den tilsynsførende anvende den vejledende timefordelingsplan og de vejledende læseplaner, som udsendes for folkeskoleområdet.

Aflønningen af tilsynet er ikke fastsat i loven og aftales derfor frit mellem tilsynet og skolen.

Forældrene kan i stedet anmode kommunalbestyrelsen om at varetage tilsynet, og kommunalbestyrelsen skal påtage sig tilsynet, hvis forældrekredsen forholder sig passiv. Kommunalbestyrelsen afholder udgifterne til sit tilsyn.

Til § 10, stk. 3

Hvis forældrekredsen ikke vælger en tilsynsførende, varetages tilsynet af kommunalbestyrelsen. Dette er begrundet i, at kommunalbestyrelsen har en generel tilsynsforpligtelse til at sikre, at alle borgere i kommunen opfylder undervisningsforpligtelsen. Kommunalbestyrelsen afholder udgifterne til sit tilsyn.

Til § 10, stk. 4

Den tilsynsførende skal hvert år afgive en erklæring til forældrekræden og bestyrelsen om ele-vernes standpunkt. Det er ikke den enkelte elevs standpunkt, den tilsynsførende skal aflægge erklæring om, men elevernes generelle standpunkt.

Det er forudsat, at den tilsynsførende giver en så lang frist, som er nødvendig for at udbedre manglerne. Er undervisningen stadig mangelfuld, indberettes det efter høring af forældrekræden og bestyrelsen til kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen kan derefter beslutte, at ele-ver skal indskrives i en anden skole, da kommunalbestyrelsen skal påse, at alle undervisnings-pligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Til § 10, stk. 5

I stk. 5, er der indsat en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan træffe beslutning om yderligere tilsyn med en skole. Her tænkes bl.a. på tilfælde, hvor der er rejst tvivl, om en skoles undervisning står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Men bestemmelsen begrænser sig ikke til undervisningen alene. Kommunalbestyrelsen kan med hjemmel i bestemmelsen føre et skærpet tilsyn på andre områder, herunder anvendelse af skolens midler eller lignende.

Til § 10, stk. 6

Den tilsynsførende og kommunalbestyrelsen, i det omfang den udøver tilsyn, jf. stk. 2, 3 og 5, har adgang til alt materiale, der vedrører planlægningen af undervisningen, herunder elevopgaver, karakterprotokoller, udtalelser fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, korrespondance med offentlige myndigheder om elever og undervisning m.m.

Til § 11

Frie grundskoler kan anmode kommunalbestyrelsen om at føre tilsyn med en eventuel kostafdeling, der er tilknyttet skolen. Kommunalbestyrelsens tilsyn omfatter alene den del af skolens aktiviteter, som ikke er omfattet af § 10.

+Kommunalbestyrelsen afholder udgifter til sit tilsyn.

Begrundelsen for, at en fri grundskole kan anmode kommunalbestyrelsen om, at denne fører til-syn med kostafdelingen, er, at dette ikke er en del af tilsynet med skolens virksomhed.

Til § 12, stk. 1-2

Kommunalbestyrelsen tillægges kompetence til at udstede påbud til frie grundskoler om at ændre skolens virksomhed, såfremt den er i strid med de gældende regler for frie grundskolers virksomhed.

Baggrunden for, at det er kommunalbestyrelsen, der kan udstede påbud, er, at driftstilskuddet ydes fra kommunen. Der bør være sammenhæng mellem den bevilgende, kontrollerende og sanktionerende myndighed.

Stk. 2 giver kommunalbestyrelsen retskrav på oplysninger om skolens virksomhed.

Kommunalbestyrelsen kan indhente alle relevante oplysninger til undersøgelse af, om den frie grundskole opfylder kravene for tilskud efter denne landstingslov.

Bestemmelsen gælder også frie grundskoler, der ikke modtager driftstilskud. For disse skoler kan kommunalbestyrelsen indhente alle relevante oplysninger til brug for undersøgelse af, om de opfylder betingelserne i denne landstingslov, med undtagelse af oplysninger, der relaterer sig til de bestemmelser, jf. § 23, der ikke er gældende for disse skoler.

*Til kapitel 4
Tilskudsbetingelser og anvendelse af tilskud*

Til § 13, stk. 1

Det er fastsat, at frie grundskoler, der opfylder betingelserne i denne landstingslov, har retskrav på driftstilskud fra den kommune, hvor skolen har sin virksomhed. Baggrunden for, at det er skolekommunen, der skal betale for de børn, der er indskrevet i skolen, er, at det er forudsat, at de skal folkeregistreres i den kommune, hvor skolen er beliggende. Det vil medføre, at kommunen vil få bloktilskud for de pågældende børn.

Til § 13, stk. 2

Skolerne kan opspare tilskud til anvendelse i følgende finansår og optage lån til skole- og undervisningsvirksomhed.

Skole- og undervisningsvirksomhed omfatter alt, hvad der relaterer sig til undervisning, herunder skolebygninger, kostafdeling, personaleboliger til ansatte ved skolen m.v.

Skolerne får herved mulighed for at tilpasse tilskudsanvendelsen til de konkrete forhold på skolerne.

Til § 14, stk. 1

En fri grundskole skal mindst tilbyde undervisning fra 1.-7. klassering. Baggrunden herfor er ønsket om sammenhæng med folkeskoleområdet, således at den undervisning de frie grundskoler gennemfører, som minimum svarer til folkeskolens undervisning på yngstetrinet og undervisningen på mellemtrinet.

Til § 14, stk. 2

Stk. 2 i forslaget indeholder en beføjelse for Landsstyret til at dispensere fra stk. 1, om, at en fri grundskole mindst skal tilbyde undervisning fra 1.-7. klassering. Det vil således være muligt at godkende frie grundskoler med 1.-3. klasse, svarende til yngstetrinet i folkeskolen. Det vil også kunne godkendes, at to eller flere frie grundskoler slår sig sammen om en fælles overbygningsskole. Desuden vil dispensationen kunne anvendes i forbindelse med nyoprettede skoler, således at der sker en løbende tilvækst af klassering over en årrække.

Til § 15

Som selvejende institution skal frie grundskolers midler forvaltes så sikkert som muligt. Skolerne må ikke anbringe midlerne med henblik på spekulation og med risiko for skolens likviditet.

Bestemmelsen omfatter tilskudsmidler og midler, der er tilgået skolen på anden måde, f. eks. fra egenbetaling. Investering i aktier er ikke tilladt. Dog kan det accepteres, at skolen for at opnå bedre bankrente for indestående af driftsmidler i den lokale bank køber nødvendige bankaktier efter de sædvanlige tilbud herom inden for bankvæsenet. Skolerne må ikke deltage i erhvervsmæssig virksomhed. Som eksempel på en investering, der ikke er tilladt, kan nævnes investering i køb af pantebreve. Som eksempel på anbringelse af midler, der er acceptable, er indestående i et pengeinstitut i Grønland eller Danmark, fondsaktier udstedt af danske realkreditinstitutter eller andre finansieringsinstitutter under offentligt tilsyn

og fondsaktier eller gældsbreve, for hvilke Grønlands Hjemmestyre eller den danske stat står som udsteder eller ga-rant for.

*Til kapitel 5
Tilskudsformer og -beregning*

Til § 16, stk. 1

Frie grundskoler, der opfylder betingelserne i denne landstingslov, har et retskrav på driftstil-skud fra den kommune, hvor skolen har sin virksomhed.

Tilskuddets størrelse pr. elev pr. år fastlægges således, at det svarer til, hvad kommunerne mod-tager i bloktilskud pr. byskoleelev pr. år. Dette er begrundet i en forventning om, at frie grund-skoler i givet fald vil blive etableret i byerne, og at det derfor er de forudsætninger, der lægger til grund for byskoleelevbloktilskuddet, der også gør sig gældende for de frie grundskoler. Her-ved er der søgt opnået en udgiftsneutralitet for de kommuner, der afgiver elever til de frie grundskoler. Herudover er der med fastlæggelsen af denne takst tilsigtet en ordning, der er let at administrere.

Til § 16, stk. 2

Bestemmelsen fastlægger, at der ydes refusion af udgifter til vidtgående specialundervisning til elever, som er henvist hertil i forbindelse med pædagogisk-psykologisk rådgivning.

At refusionen ydes på samme måde som til elever i folkeskolen betyder, at der to gange årligt skal indsendes en refusionsopgørelse til KIIP forinden refusionen kan ske.

Til § 17, stk. 1

Antallet af elever beregnes ud fra antallet af elever pr. 5. september forud for tilskudsåret. Med denne bestemmelse fastlægges det, at der som udgangspunkt ikke skal ske nogen regulering hverken i opadgående eller nedadgående retning, såfremt der i løbet af året sker tilmelding eller udmeldelse af elever, jf. dog bemærkningerne til stk. 2.

Det foreslås, at opgørelsestidspunktet bliver 5. september, som er skæringsdato for skatteplig-ten til den pågældende kommune.

Til § 17, stk. 2

Som det fremgår af § 5, begynder skoleåret den 1. august og afsluttes den 31. juli. Antallet af elever i en fri grundskole vil derfor ændres pr. 1. august, idet nogle elever er gået ud af skolen og andre er indskrevet. Der er derfor indsat en bestemmelse, der regulerer driftstilskuddet for perioden fra den 1. august til den 31. december på baggrund af antal indskrevne elever den 5. september i tilskudsåret, således at driftstilskuddet følger antallet af elever i skoleåret.

Til § 17, stk. 3

Når der etableres en ny fri grundskole, beregnes tilskuddet på baggrund af opgørelse over antal elever den 5. september i tilskudsåret.

Det samlede tilskud til nyoprettede frie grundskoler beregnes som 5/12 af det samlede tilskud, som skolen ville have fået, hvis antallet af elever den 5. september i tilskudsåret havde gået der hele kalenderåret. Tilskuddet ydes i rater, jf. § 21, stk. 1.

Til § 17, stk. 4

En nyoprettet skole kan ansøge om á conto udbetaling, jf. § 20, stk. 3. Á conto udbetalingen be-regnes på baggrund af antal elever, der er indskrevet den 1. juni i tilskudsåret. Der vil blive foretaget regulering på baggrund af antal indskrevne elever den 5. september i tilskudsåret. Reguleringen skal foretages i forbindelse med udbetalingen af driftstilskuddet pr. 1. januar i året efter tilskudsåret, jf. § 21, stk. 3.

Til § 18, stk. 1

Kommunalbestyrelsen kan udover driftstilskuddet efter ansøgning yde tilskud til nedbringelse af forældrenes egenbetaling, tilskud til befordring af elever samt tilskud til kostafdeling. Det er op til den enkelte kommune at tage stilling til, om den ønsker at yde tilskud ud over driftstilskuddet. Skolerne har ikke krav på yderligere tilskud.

Til § 18, stk. 2

Kommunalbestyrelsen kan yde frie grundskoler tilskud og lån til anlæg af skolens bygninger samt til lignende investeringer. Ved skolens bygninger forstås alle bygninger, herunder under-visningslokaler, lokaler til kreative fag, så som musik,

gymnastik, husgerning, sløjd m.v., administrationslokaler og personaleboliger. Det omfatter alle bygninger, som den frie grundskole er/bliver ejer af. Lignende investeringer kunne være til inventar m.v. Der lægges op til, at kommunen selv vurderer deres interesse i og mulighed for at yde tilskud og/eller lån til en fri grundskole.

Til kapitel 6

Tilskudsansøgning, -udbetaling, regnskab og revision

Til § 19

Det fremgår, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den frie grundskole har sin virksomhed, som skal have oplysninger om antallet af indskrevne elever i en fri grundskole.

Bestemmelsen omhandler samlet de oplysninger, som de frie grundskoler årligt skal fremsende til kommunalbestyrelsen for at modtage tilskud. Der er fastsat krav om, at skolen meddeler kommunalbestyrelsen oplysninger om de indskrevne elevers navne og cpr. nr. samt om eleverne er undervisningspligtige. Fristen for indsendelse af oplysningerne er fastsat til 1. oktober, idet skolen først skal opgøre elevgrundlaget pr. 5. september. Oplysninger vedrørende eleverne er begrundet i, at kommunen derved kan sikre sig, at alle elever i kommunen i den undervisningspligtige alder er tilmeldt en skole eller får undervisning i hjemmet.

Den frie grundskole skal sikre, at fortegnelsen sammen med ansøgningen, jf. § 20, stk. 1, er kommunalbestyrelsen i hænde senest den 1. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har fået fortegnelsen i hænde senest den 1. oktober, fortabes retten til tilskud for det kommende tilskudsår. Kommunen kan godt udbetale tilskud for det kommende år, men den frie grundskole har ikke retskrav på tilskuddet, hvis fristen er overskredet.

Hvis kommunernes gennemgang viser, at en elev er tilmeldt 2 skoler samtidig, må elevens tilhørsforhold afklares af de involverede skoler.

Bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2 tilsigter en forhåndskontrol af de elevtal, der udløser tilskud i henhold til denne lov. Dermed opnås en betydelig større sikkerhed i tilskudsberegninger. Det er samtidig en fordel for kommunernes egen budgetlægning på et tidligt tidspunkt at vide, hvilke elever, der vil blive opkrævet driftstilskud for.

Kommunalbestyrelsen skal fremsende en attesteret fortegnelse over eleverne, som pr. 5. september er folkeregistreret i kommunen, og som ikke er tilmeldt folkeskolen, en anden fri grundskole eller undervises i hjemmet. Fortegnelsen skal, sammen med meddelelsen om størrelsen af driftstilskuddet, jf. § 20, stk. 2, være den frie grundskole i hænde senest den 1. november. Såfremt den frie grundskole ikke

har modtaget fortegnelsen og meddelelsen inden fristens ud-løb, lægges den frie grundskoles opgørelse af indskrevne elever til grund for beregningen af driftstilskuddet.

Fristen er fastsat, så det giver de frie grundskoler mulighed for budgetlægning for det kommen-de år. Hvis der er uoverensstemmelse, så giver det også skolerne mulighed for at få dette afkla-ret inden den 1. januar, hvor den første rate forfalder til betaling.

Til § 20, stk. 1

Skolen skal ansøge kommunen om driftstilskud inden den 1. oktober før det tilskudsår, som skolen søger tilskud for. Kommunalbestyrelsen kan, når særlige grunde taler derfor, forlænge fristen. Særlige grunde kunne eksempelvis være, at skolens administrative systemer for en peri-ode har været brudt sammen enten som følge af edb-tekniske problemer eller på grund af personalemæssige problemer. Det er kommunalbestyrelsen, der vurderer, om der foreligger særlige grunde, der berettiger til en forlængelse af fristen. Kommunalbestyrelsen kan forlænge fristen, enten af egen drift eller efter anmodning fra en fri grundskole.

Det er op til kommunen, om den vil fastsætte en frist for ansøgning af øvrige tilskud. Formod-ningen er, at skolen kan ansøge hele året, medmindre kommunen har fastsat en frist for ansøg-ning om andre tilskud end driftstilskuddet.

Der henvises til bemærkningerne til § 19 vedrørende konsekvenserne af ikke at overholde fris-ten.

Til § 20, stk. 2

Kommunen skal inden den 1. november i året før tilskudsåret meddele skolen størrelsen af det bevilgede tilskud. Formålet hermed er at give skolen mulighed for at fastlægge det endelige budget for det kommende finansår.

Der henvises til bemærkningerne til § 19 vedrørende konsekvenserne af ikke at overholde fris-ten.

Til § 20, stk. 3-4

Ansøgning om á conto tilskud til nyoprettede skoler skal være kommunalbestyrelsen i hænde senest den 1. juni i tilskudsåret, og kommunalbestyrelsen skal samtidig med udbetalingen, jf. § 21, stk. 3, meddele á conto tilskuddets størrelse. Meddelelsen skal være den frie grundskole i hænde senest den 1. juli i tilskudsåret. À conto tilskuddet

udbetales for 2 måneder - august og september måned, dvs. 2/12 af det samlede årlige driftstilskud.

Ansøgningsfristen er fastsat ud fra, at kommunerne på dette tidspunkt har en opgørelse over indskrevne elever i folkeskolen. Kommunens tilsagn om tilskud er fastsat ud fra, at kommunen sikres en rimelig sagsbehandlingstid til beregningen af tilskuddets størrelse.

Til § 20, stk. 5

Landsstyret bemyndiges til fastsætte nærmere regler om ansøgning om tilskud. Såfremt der er behov for yderligere regler, har Landsstyret til hensigt at få disse udarbejdet i tæt samarbejde med KANUKOKA, således at de også tager hensyn til den kommunale forvaltning.

Til § 21, stk. 1

Kommunalbestyrelsen skal udbetale driftstilskud i 4 lige store rater i tilskudsåret, den 1. januar, 1. april, 1 juli og 1. oktober. Baggrunden for udbetalingen i rater er, at kommunerne får bloktil-skuddet pr. måned, og derfor vil tilskuddet til frie grundskoler, når det udbetales for 3 måneder, ikke have så stor betydning for kommunernes likviditet. Samtidig er skolerne ikke afhængig af en stor kassekredit. Baggrunden er desuden, at tilskuddet skal følge finansåret, hvorfor 1. rate er fastsat til udbetaling første januar og endelig er baggrunden, at en nyoprettet skole skal have udbetalt tilskud senest ved skolestart den 1. august.

Til § 21, stk. 2

Reguleringen af driftstilskuddet, jf. § 17, stk. 2, udbetales i forbindelse med den første rate den 1. januar i det efterfølgende tilskudsår. Baggrunden for, at reguleringen først udbetales i det efterfølgende år er, at kommunerne derved får mulighed for at få det med i deres budgettering.

Til § 21, stk. 3

Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. juli i tilskudsåret udbetale á conto tilskuddet. Det endelige tilskud beregnes ud fra antal indskrevne elever den 5. september i tilskudsåret. For meget eller for lidt udbetalt tilskud reguleres i forbindelse med udbetalingen af raten den 1. januar i året efter tilskudsåret.

Til § 21, stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4 giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at tilbageholde tilskud eller at lade tilskud bortfalde, hvis skolerne ikke følger bestemmelserne i loven eller de påbud kommunalbestyrelsen har udstedt, jf. § 12. Tilskuddet kan tilbageholdes, indtil skolerne har dokumenteret, at forholdene er bragt i orden. Hvis det af en skole oplyste grundlag for tilskudsberegningen viser sig at være fejlagtigt, kan kommunen også kræve tilskud tilbagebetalt, selv om tilskuddet er udbetalt endeligt. Bestemmelsen sigter på situationer, hvor fejl i beregningsgrundlaget har ført til udbetaling af større tilskud, end skolen er berettiget til efter et korrekt beregningsgrundlag.

Kommunen skal overholde § 19 i Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, således at kommunen er forpligtet til at forelægge sagen til udtalelse hos den frie grundskole forinden der træffes afgørelse. Ligesom afgørelsen efter §§ 22-24 i Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning skal begrundes.

Til § 21, stk. 5

For meget udbetalt tilskud tilfalder den kommune, der har bevilget tilskuddet. Kommunen kan vælge at modregne for meget udbetalt tilskud i kommende driftstilskud. Kommunen kan modregne i den førstkommende rate, efter at det er dokumenteret, at der er udbetalt for meget.

Til § 21, stk. 6

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte regler om udbetalingen af tilskud. Såfremt der bliver behov herfor, vil disse regler ligeledes blive udarbejdet i tæt samarbejde med KANUKOKA. I det omfang, de frie grundskoler kan inddrages, vil de naturligt blive inddraget.

Til § 22, stk. 1-2

Bestemmelsen fastslår, at regnskabsåret er kalenderåret. Regnskaberne skal føres og revideres i overensstemmelse med sædvanlige regler for god revisionskik.

Der er krav om, at skolernes regnskaber revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor og fristen for aflevering af regnskab er fastsat til senest 1 juni i året efter tilskudsåret. Regnskabets skal være kommunalbestyrelsen i hænde senest

den 1. juni. Såfremt dette ikke overholdes, kan kommunerne eventuelt tilbageholde det kommende driftstilskud eller kræve det tilskud til-bagebetalt for den periode, som regnskabet vedrører. Kommunalbestyrelsen kan meddele dispensation fra fristen.

Årsagen til kravet om statsautoriseret eller registreret revisor er, at dette skaber større sikkerhed for, at regnskaber revideres efter sædvanlige regler for god revisionskik.

Til kapitel 7
Frie grundskoler der ikke modtager driftstilskud

Til § 23

De skoler, som ikke ønsker at modtage driftstilskud, skal stadig opfylde bestemmelserne i denne landstingslov, med undtagelse af følgende:

- 1) de skal ikke opfylde reglerne om selvejende institutioner, jf. § 6,
- 2) de skal ikke opfylde reglerne om aflønning af ledere og undervisere, jf. § 8,
- 3) de skal ikke være omfattet af de regler, Landsstyret fastsætter om oprettelse af frie grundskoler, som ønsker tilskud, jf. § 9, stk. 3,
- 4) de skal ikke opfylde reglerne om tilskudsbetingelser og anvendelse af tilskud, jf. kapitel 4,
- 5) de skal ikke opfylde reglerne om tilskudsformer og -beregning, jf. kapitel 5, de kan dog søge kommunalbestyrelsen om andet tilskud og lån, jf. § 18, og
- 6) de skal ikke opfylde reglerne om tilskudsansøgning, -udbetaling, regnskab og revision, jf. kapitel 6, de skal dog fremsende oplysninger til kommunalbestyrelsen om indskrevne elever pr. den 5. september, og kommunalbestyrelsen skal fremsende en attesteret fortegnelse over elever, der er folkeregistreret i kommunen, og som ikke er tilmeldt folkeskolen, en anden fri grundskole eller undervises i hjemmet, jf. § 19, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.

Det eneste, kommunalbestyrelsen skal sikre, er, at de eleverne, der går på frie grundskoler, der ikke modtager tilskud, får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Derfor er ovennævnte bestemmelser undtaget for disse skoler. Reglerne om indberetning af elever, herunder udmeldelse, er også gældende for skoler, der ikke modtager tilskud, således at kommunalbestyrelsen har mulighed for at sikre, at eleverne ikke er indmeldt i flere skoler, og for at sikre at alle undervisningspligtige elever i kommunen får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Til kapitel 8
Undervisning i hjemmet m.v.

Til § 24, stk. 1-2

Bestemmelsen fastslår, at forældre skriftligt skal meddele kommunalbestyrelsen, hvis forældre selv sørger for deres børns undervisning. Dette skal meddeles inden undervisningen påbegyndes. Meddelelsen skal indeholde oplysninger om, hvilke børn der skal deltage i undervisningen, hvor undervisningen foregår, og hvem der skal undervise børnene.

For at sikre, at kommunalbestyrelsen har et samlet overblik over de undervisningspligtige børn i kommunen, skal forældre, der selv sørger for undervisningen af deres børn, anmelde dette til kommunalbestyrelsen. I modsat fald skal kommunalbestyrelse skride ind, og sikre at de tilmeldes en folkeskole i kommunen eller en fri grundskole.

Det er ikke afgørende, om det er forældrene selv, der underviser børnene. Det kan også være naboen eller en anden. Det skal blot meddeles til kommunen, hvem der forestår undervisningen. Ligeledes skal det anmeldes, hvor undervisningen skal foregå, om det er i hjemmet eller et andet sted. Dette er begrundet i, at kommunalbestyrelsen for at kunne varetage tilsynet skal vide, hvor undervisningen foregår.

Til § 25, stk. 1-3

Kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed over for børn, der undervises i hjemmet m.v, og som er bosat i kommunen. For at varetage tilsynet kan kommunalbestyrelsen hvert år lade afholde en prøve, for at vurdere om børnene får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det er ikke et krav, at der skal afholdes prøve hvert år, men en rettighed som kommunalbestyrelsen har for at følge børnenes indlæring. Den, der har undervist, har ret til at lede prøverne efter aftale med kommunalbestyrelsen.

Hvis kommunalbestyrelsen skønner, at undervisningen ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, kan den foranledige afholdt en ny prøve efter 3 måneder. Hvis undervisningen stadig er mangelfuld, har kommunalbestyrelsen ret til at beslutte, at børnene skal undervises i en skole. Kommunalbestyrelsen kan godt fastsætte en længere frist end 3 måneder ud fra de hensyn, der er nævnt i bemærkningerne til § 10, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen skal underrette forældrene om, at der vil blive afholdt en ny prøve efter 3 måneder og at børnene, hvis undervisningen stadig er mangelfuld, skal undervises i en skole. Baggrunden herfor er, at forældrene skal have mulighed for at rette op på de mangler, der har været i undervisningen.

Til § 26

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte regler for afholdelse af de til enhver tid gældende afsluttende evalueringer og prøver i folkeskolen for børn, der er undervist i hjemmet m.v. Reglerne herom vil svare til reglerne for elever, der går til folkeskolens afsluttende evaluering og prøver som privatist.

Til kapitel 9 Forældrenes rettigheder og pligter

Til § 27

Stk. 1 er en gentagelse af nogle af de principper, der fremgår af myndighedsloven om forældremyndighedsindehaverens rettigheder og pligter over for egne børn.

Bestemmelsen i stk. 2 er begrundet i hensynet til et smidigt skole-hjem samarbejde. En tilsvarende bestemmelse findes i landstingsforordning om folkeskolen.

Til kapitel 10 Ikrafttræden

Til § 28

Landstingsloven træder i kraft den 1. juni 2003. Ikrafttrædelsestidspunktet medfører, at kommende frie grundskoler kan nå at blive anmeldt til landsstyret og kommunalbestyrelsen, at ansøgninger om tilskud kan indgives og behandles så betids, at frie grundskoler vil kunne påbegynde sin skolevirksomhed pr. 1. august 2003.